

**До Менда Стоянова
Председател
и до членовете на
Комисия по бюджет и финанси
44-о Народно събрание**

**До Даниела Дариткова
Председател
и до членовете на
Комисия по здравеопазването
44-о Народно събрание**

**До Антон Кутев
Председател
и до членовете на
Комисия по взаимодействието с НПО и
жалбите на гражданите
44-о Народно събрание**

ОТНОСНО: Промените в проектозакона за бюджета на НЗОК по отношение на център „Фонд за лечение на деца“.

**Уважаема г-жо Стоянова,
Уважаема д-р Дариткова.
Уважаеми г-н Кутев,
Уважаеми дами и господа,**

Обръщаме към Вас във връзка с предстоящото парламентарно обсъждане на проекта на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за 2019 г. **В преходните и заключителните разпоредби на този документ се предвижда закриването на център „Фонд за лечение на деца“ (ЦФЛД) (§ 15, ал. 1) без възможност за какъвто и да е консултативен процес.** Както добре знаете, съгласно чл. 18а от Закона за нормативните актове (ЗНА), изработването на нормативен акт следва да се предшества от обществени консултации с гражданите и извършване на оценка на въздействието му. Такова задължение е предвидено и в чл. 26, ал. 2 от ЗНА с оглед спазване изискванията на ал. 1 от същия член, а именно принципите на предвидимост, откритост и съгласуваност чрез провеждането на специална процедура, която да гарантира участието на обществеността при изработването на нормативния акт, която включва провеждане на обществени консултации и срок за обсъждане поне 30 дни. Липсата на такава процедура опорочава предложения нормативен акт.

Предложеният документ не включва и проекта на наредбата (по чл. 82, ал. 6, Закона за здравето), която би следвало да регулира поемането на дейността на

ЦФЛД от Националната здравноосигурителна каса. Това лишава депутатите от възможността да преценят дали закриването на ЦФЛД е по-оптимален вариант за финансирането на деца, които имат нужда от лечение в чужбина и допълващо финансиране за лечение в България.

Ето защо предлагаме отхвърляне на параграф 15 от преходни и заключителни разпоредби на проектозакона за бюджета на здравната каса. Предвид факта, че ЦФЛД не работи ефективно през последните 2 години и половина, бихме приели администрирането му да се поеме от НЗОК, но след конструктивна обществена дискусия с участието на всички заинтересовани страни, изработване на правила и определяне на реалистични срокове, така че при евентуална промяна да гарантираме, че няма да има нито едно пострадало дете заради административни недомислия.

В допълнение към това обръщаме внимание, че преходните и заключителните разпоредби предлагат изменения, които отварят възможност за ползване на данъчни облекчения за дарения към НЗОК, както и захранването ѝ със средства по реда на Закона за закрила на детето и Изборния кодекс (описани по-долу). Смятаме, че тази група текстове са лишени от логика и следва да отпаднат.

В § 31 и 36 от преходни за заключителни разпоредби на проектозакона се предвиждат промени в Закона за корпоративното подоходно облагане и Закона за данъците върху доходите на физическите лица, които засягат данъчните облекчения. По сегашния ред на двата закона компании и физически лица, даряващи за ЦФЛД, могат да ползват данъчни облекчения до 50% от данъчната основа. В проекта „ЦФЛД“ автоматично е заменен с „НЗОК“. **На какво основание се предвиждат данъчни облекчения за дарения към НЗОК?** Тази възможност беше предвидена в данъчните закони по отношение на ЦФЛД заради обществения консенсус при създаването му, така че да има възможности за формиране на приходи не само от бюджета, а те да бъдат споделено усилие на цялото общество в защита на една от най-уязвимите групи – тежко болните деца.

Автоматичната смяна на ЦФЛД с НЗОК е неадекватна по две причини. От една страна се легитимира даряването към НЗОК с най-високата възможна ставка за данъчни облекчения, което е възможност за скрита корупция. По никакъв начин не става ясно за какво НЗОК ще изразходва парите – така формулирано би могло да бъде за всичко друго, но не и за лечение на деца. Още повече, че все още поради липса на наредба по чл. 82, ал.6 от Закона за здравето не се знае точно кои дейности на ЦФЛД ще покрива НЗОК – дали само лечение или всички съпътстващи разходи, свързани с лечението (път, престой, допълнителни хонорари на лекари и др.). Позицията ни е, че предложените текстове следва да отпаднат и по никакъв начин да не бъдат насърчавани даренията към НЗОК.

В § 30 от преходни за заключителни разпоредби на проектозакона отново автоматично се заменя „ЦФЛД“ с „НЗОК“ в чл. 45а от Закона за закрила на детето и предвижда глобите, налагани от Агенцията за закрила на детето да постъпват в НЗОК. Предвид аргументите за данъчните облекчения по ЗКПО и ЗДДФЛ, предлагаме този параграф да не бъде приеман, тъй като липсва информация как НЗОК би разходвало тези средства.

В § 46 от преходни за заключителни разпоредби на проектозакона се предлага изменение на чл. 131, ал. 1 от Изборния кодекс и „ЦФЛД“ се заменя с „НЗОК“. Предвид аргументите за данъчните облекчения по ЗКПО и ЗДДФЛ, предлагаме този параграф да не бъде приеман, тъй като липсва информация как НЗОК би разходвало тези средства.

Законопроектът предвижда създаването на нова алинея 1а към чл. 82 от Закона за здравето, която гласи:

„(1а) Извън медицинските услуги по ал. 1 българските граждани имат право на заплащане за медицински и други дейности във връзка с лечението им в страната или в чужбина, съобразно тяхното заболяване, за които не са предвидени други механизми за финансиране със средства от държавния бюджет, общинските бюджети **и бюджета на Националната здравноосигурителна каса** или които не могат да бъдат осигурени в страната, след предварително одобрение.“

В предложения текст има противоречие, защото предвижда НЗОК да поема лечение, за което условието е да не се заплаща от бюджета на НЗОК. Именно такъв тип противоречия биха създали пречки в срок от 3 месеца НЗОК да поеме ефективно досегашната работа на ЦФЛД.

**Уважаема г-жо Стоянова,
Уважаема д-р Дариткова.
Уважаеми г-н Кутев,
Уважаеми дами и господа,**

Промяната на една вече съществуваща обществена уредба през преходни и заключителни разпоредби на един закон без обществено обсъждане, особено когато тя засяга грижата за най-уязвимата група – болните деца, рискува да постигне точно обратното на заявеното намерение – оптимизиране и постигане на по-голяма ефективност. През годините бяхме свидетели – и като преки участници, и като наблюдатели – на случаи на болни деца, които можеха да бъдат лекувани, но не доживяха именно заради лошо скроена правна уредба, независимо от изключително популярните дарителски кампании за лечение. Нека не допуснем това да се случи отново.

На разположение сме за дискусии в оперативен порядък, така че да бъдат изработени адекватни и ефективни правила за работа на ЦФЛД, независимо дали фондът ще бъде част от НЗОК или не.

С уважение,

Красимира Величкова, Български дарителски форум
Десислава Хурмузова, Спаси, дари на...
Нели Логофетова, Национална асоциация на децата и младите хора с диабет
Георги Богданов, Национална мрежа за децата

31.10.2018 г.

За контакт:
гр. София
ул. „Леонардо да Винчи“ 4Б
Български дарителски форум
02/9515978